

Vergaderjaar 1986–1987

19803

Herziening van enige wetten in verband met de indeling van strafbare feiten in geldboetecategorieën (Wet indeling geldboetecategorieën II)

Nr. 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 16 juli 1987

Verheugd hebben wij kennis genomen van de instemming van alle fracties die een inbreng hebben geleverd, met het wetsvoorstel dat een technische uitwerking geeft aan de keuze voor het systeem van geldboetecategorieën. Deze keuze is gemaakt in de Wet vermogenssancties (Stb. 1953, 153). Op onderdelen hadden verschillende fracties nog een aantal vragen.

De leden van de fractie van het C.D.A. vroegen of het voornemen bestaat rijkswetten aan het systeem van geldboetecategorieën aan te passen. Ik ging hierop in onder punt 9 van het algemeen deel van de memorie van toelichting. Deze vraag wordt ontkennend beantwoord. Aan de eenheid van een regeling in één rijkswet geef ik de voorkeur boven de eenheid van het systeem van geldboetecategorieën in verschillende wetten.

Verder drongen deze leden aan op aanpassing van artikel 293, tweede lid, van de gemeentewet. Hun opmerkingen hebben mij aanleiding gegeven mijn standpunt in heroverweging te nemen. In het komend najaar zal een wetsvoorstel tot herziening van de formele belastingbepalingen in de Provinciewet en in samenhang daarmee artikel 293 van de gemeentewet om advies aan de Raad van State worden gezonden, zoals aangekondigd in de memorie van toelichting, artikelsgewijze toelichting op artikel 1. Zonder daarop vooruit te lopen is het mogelijk thans artikel 293 aan te passen aan het systeem van geldboetecategorieën. Met het oog op de samenhang van dat artikel, is gekozen voor een geldboete van de eerste categorie. In de bijgaande nota van wijziging is dit opgenomen.

De leden van de C.D.A.-fractie wezen verder een aanpassing af van de geldboeten van de Wet afbreking zwangerschap (Stb. 1981, 257). Deze aanpassing zou deze wet meer in overeenstemming brengen met de indelingscriteria voor de geldboetecategorieën. Naar aanleiding van deze bezwaren, alsmede die van andere fracties, meen ik evenwel dat de Wet afbreking zwangerschap buiten de indeling in geldboetecategorieën moet worden gehouden. Daarmee wordt een uitzondering gemaakt op het voornemen alle strafbare feiten aan te passen aan het systeem van geldboetecategorieën. Overigens is zo een uitzondering er ook al voor rijkswetten. Indeling van de Wet afbreking zwangerschap is echter, ook afgezien van indelingscriteria, niet mogelijk zonder een keuze te maken

voor strafverzwaring of strafverlichting. De artikelen 15 en 16 een straf bedreigen immers een boete van vijftigduizend gulden. Dit ligt tussen de vierde categorie (f 25 000) en de vijfde categorie (f 100 000) in. Deze keuze is echter, naar thans uit het voorlopig verslag blijkt, niet mogelijk zonder inhoudelijk op de problematiek die deze wet regelt, in te gaan. Het bezwaar daarvan acht ik groter dan het maken van een uitzondering. Om deze reden wordt bij nota van wijziging voorgesteld artikel X, onder X, dat voorziet in aanpassing van de Wet afbreking zwangerschap, te laten vervallen.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. gingen eveneens in op de Wet afbreking zwangerschap. De beantwoording van hun vraag is niet meer nodig nu deze wet buiten de indeling in geldboetecategorieën wordt gehouden.

De leden van deze fractie was verder niet duidelijk waarom in artikel II, onder A, in artikel 123 van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1967, 387) de bestaande geldboete van vijftig gulden wordt vervangen door geldboete van de tweede categorie, hetgeen zou neerkomen op een maximum van vijfduizend gulden. Ik wijs er op dat een nieuwe bepaling de mogelijkheid om te straffen moet blijven bieden die overeenkomt met de bestaande bepalingen. Het bestaande artikel 123 kent de mogelijkheid in geval van herhaalde recidive een vrijheidsstraf van een jaar op te leggen. Hiermee zou zelfs overeenkomen een geldboete van de derde categorie. Als uitvloeisel van de keuze om uit een oogpunt van deregulerend in beginsel recidivebepalingen te laten vervallen wordt een straf voorgesteld die ligt tussen de naar verhouding lage straf bedreigd tegen first-offenders, en de hoge straf in geval van herhaalde recidive. Deze keuze is toegelicht onder punt 7 van het algemeen deel van de toelichting. De rechterlijke straftoemeting in de praktijk noopt niet tot een bijzondere wettelijke bescherming van first-offenders tegen te hoge straffen.

Deze leden achtten een (nadere) toelichting gewenst op enige bepalingen die naar hun oordeel een afwijking vormen van de indelingscriteria.

Zo vroegen zij waarom in artikel VI onder S de bestaande geldboete van f 300 in artikel 10 van de Wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd (Stb. 1952, 367) wordt vervangen door een geldboete van de vierde categorie. Deze indeling is in overeenstemming met het indelingscriterium genoemd in de toelichting onder punt 4, onder f. Het betreffende delict is een misdrijf waarop een vrijheidsstraf van ten hoogste twee jaren is gesteld. Bij een vrijheidsstraf van meer dan een jaar en ten hoogste zes jaren hoort ingevolge de indelingscriteria de vierde geldboetecategorie. Deze benadering houdt verband met het oude artikel 24 van het Wetboek van Strafrecht, zoals dit gold tot aan de inwerkingtreding van de Wet vermogenssancties. Dit is toegelicht in het slot van punt 4.

Evenmin wijken de door deze leden genoemde artikelen X 4 en X 7 van de Kieswet af van de indelingscriteria. Blijkens artikel X 12 is het delict van artikel X 4 een misdrijf. Bij een vrijheidsstraf van ten hoogste zes maanden hoort dan een geldboete van de derde categorie. Het delict van artikel X 7 is blijkens artikel X 12 een overtreding. Bij een vrijheidsstraf van een maand en een geldboete van duizend gulden hoort dan een geldboete van de tweede categorie. Ook de door deze leden genoemde artikelen X 9 en X 10 zijn ingedeeld overeenkomstig de in de toelichting uiteengezette algemene criteria. Recidive speelt in dit verband geen rol.

Deze leden vroegen voorts een nadere toelichting bij de comprimering van de artikelen 28 en 29 van de Monumentenwet. In artikel X, onderdeel 11, onder b, tweede alinea van de oorspronkelijke tekst van het voorstel van wet zoals voorgelegd aan de Raad van State was voorgesteld om, in afwijking van de indelingscriteria, in artikel 29, tweede lid van de Monumentenwet de tweede geldboetecategorie op te nemen, hoewel tevens een vrijheidsstraf van zes maanden is bedreigd en daarom de derde categorie in aanmerking zou komen bij hantering van de indelingscriteria.

De oorspronkelijke afwijking vond zijn grond daarin dat de wetgever bij de vaststelling van de Monumentenwet een differentiatie in de strafmaat heeft aangebracht, tussen de delicten genoemd in het eerste en het tweede lid van artikel 29. Deze differentiatie zou teloor gaan bij een strikte hantering van de indelingscriteria. De opmerking van de Raad van State was aanleiding de bepaling nog eens onder de loep te nemen. Nu in artikel 28 toch al, ook in de oorspronkelijke tekst, de differentiatie in de strafmaat teloor zou gaan, heb ik gekozen voor het vasthouden aan de indelingscriteria. Het onderscheid in de artikelen 28 en 29 tussen een eerste en tweede lid zou daardoor echter geen betekenis meer hebben. Daarom wordt voorgesteld de delicten aangeduid in het eerste en tweede lid van de artikelen 28 en 29 telkens samen te nemen. Het vasthouden aan de indelingscriteria leidt in dit geval tot een verlies aan differentiatie in de bedreigde straffen. Uit een oogpunt van deregulering verdient deze keuze de voorkeur.

Ten slotte vroegen deze leden of ik bij het aanschouwen van dit overzicht van wetgeving niet geïnspireerd raak tot het doen van dereguleringsvoorstellen. Het antwoord luidt bevestigend. In het interdepartementaal overleg is de vraag naar mogelijkheden tot deregulering steeds ook aan de orde geweest, zonder dat dit evenwel tot dusver heeft geleid tot intrekking van een gehele regeling. Voor toekomstige dereguleringsactiviteiten zal het overzicht stellig nog van nut kunnen zijn. Bij de voorbereiding van het onderhavige wetsvoorstel ging het evenwel in de eerste plaats om de indeling in geldboetecategorieën.

Het lid van de fractie van het G.P.V. had bezwaar tegen de aanpassing van de Wet afbreking zwangerschap. Mede naar aanleiding van het bezwaar van dit lid heb ik deze wet onttrokken aan de onderhavige indelingsoperatie. Ik verwijs naar mijn antwoord op de vragen van de leden van het C.D.A.

Het lid van de fractie van de R.P.F. vroeg of een afwijking van de indelingscriteria ook op andere gronden dan uit overwegingen van systematiek, voorkomt. De vraag moet bevestigend worden beantwoord. Zo is bij voorbeeld in de Leegstandwet van de criteria afgeweken om inhoudelijk geen afbreuk te doen aan een recente keuze van de wetgever voor een strafmaat die hij passend heeft geacht voor de in deze wet aan de orde zijnde problematiek.

Voor het antwoord op de vraag van dit lid naar de aanpassing van artikel 293, tweede lid, van de gemeentewet, verwijs ik naar mijn antwoord op een vraag over deze bepaling van de leden van de C.D.A.-fractie.

Wat betreft de Wet afbreking zwangerschap heb ik, mede naar aanleiding van de opmerkingen van dit lid, deze wet uit dit wetsvoorstel gehaald. Ik verwijs verder naar het antwoord op vragen hierover van de leden van de C.D.A.-fractie.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes